

SKYDDSFÖRESKRIFTER

Uppdragsledare
Anna Mäki
Handläggare
Alexandra Sjöstrand
Mobilnummer
076-14 77 003

Datum
2019-11-18

E-post
anna.maki@vmkonsulterna.se

Skydd av grundvattentäkt – Skyddsföreskrifter

Vattentäkten i Murjek

Jokkmokks kommun

Innehåll

1	Vattenskyddsområde	3
1.1	Syfte med skyddet	3
1.2	Avgränsning av skyddszoner.....	3
1.3	Hänsynsregler.....	3
2	Skyddsföreskrifter	4
2.1	Allmänt.....	4
2.2	Övergångsregler	4
2.3	Definitioner	4
2.4	Vattentäktzon.....	6
2.5	Primär skyddszon.....	7
2.6	Sekundär skyddszon.....	9
3	Övriga upplysningar.....	10
3.1	Beredskap	10
3.2	Anmälan om olyckshändelse	10
3.3	Ersättning	10
3.4	Påföljd vid överträdelse av skyddsföreskrift	11
3.5	Tillsyn.....	11
3.6	Övrig lagstiftning.....	11
3.7	Ny lagstiftning	11
3.8	Uppsättning av skyltar, stängsel	11
3.9	Information	11
3.10	Hantering av avfall	11
3.11	Spridning av kemiska bekämpningsmedel	11
3.12	Hantering av brandfarliga vätskor och övriga kemikalier	12
3.13	Transport av farligt gods	12
3.14	Avloppsanläggningar	12
3.15	Vattenverksamhet.....	13
3.16	Energianläggningar.....	13
3.17	Skogsbruk.....	13

1 Vattenskyddsområde

1.1 Syfte med skyddet

Syftet med skyddet är att motverka risken för förorening av Murjeks vattentäkt med tillhörande grundvattenmagasin. Vatten är ett livsmedel och en av de viktigaste komponenterna för att uppnå en god livskvalitet. Det är därför viktigt att skydda vattnet mot föroreningar och annan negativ påverkan, både för dagens och för framtidens förbrukning.

1.2 Avgränsning av skydds-zoner

Vattenskyddsområdet är indelat i vattentäktsson, primär – respektive sekundär skydds-zon. Skyddszonernas gränser har dragits utifrån de hydrogeologiska förhållanden som råder inom vattentäktens tillrinningsområde. Skyddsföreskrifterna är en del av arbetet för att förhindra att vattnet som når vattentäkten förorenas.

Skyddszonernas gränser redovisas på bifogad karta/bilaga 3. Vattentäktssonen består av området närmast vattentäkten. Primär skydds-zon omfattar det område inom vilket grundvattnet bedöms ha en tillrinningstid på mindre än 100 dygn innan vattentäktssonen nås. Sekundär skydds-zon omfattar resterande delar av vattentäktens tillrinningsområde, dvs det område från vilket vatten som rinner av kan rinna till brunnen.

1.3 Hänsynsregler

I miljöbalkens (SFS 1998:808) 2 kap 3 § finns allmänna hänsynsregler som innebär att alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidtar en åtgärd skall utföra de skyddsåtgärder, iaktta de begränsningar och vidta de försiktighetsmått i övrigt som behövs för att förebygga, hindra eller motverka att verksamheten eller åtgärden medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön. Detta innebär att om en yt- eller grundvattentillgång utnyttjas eller kan komma att utnyttjas för vattentäkt, är alla som vill bedriva sådan verksamhet eller vidta sådana åtgärder i vatten eller på land som kan skada vattentillgången skyldiga att vidta de skyddsåtgärder, tåla de begränsningar av verksamheten och iaktta de försiktighetsmått i övrigt som skäligen kan fordras för att förebygga eller avhjälpa skadan. Skyddsföreskrifterna kan ses som en upplysning om hur de allmänna hänsynsreglerna ska tolkas inom skyddsområdet.

2 Skyddsföreskrifter

2.1 Allmänt

§1 ALLMÄNT

Syftet med skyddet är att motverka risken för förorening av Murjeks vattentäkt med tillhörande grundvattenmagasin. Vatten är ett livsmedel och en av de viktigaste komponenterna för att uppnå en god livskvalitet. Det är därför viktigt att skydda vattnet mot föroreningar och annan negativ påverkan, både för dagens och för framtidens förbrukning.

Kommunens miljönämnd får, om särskilda skäl föreligger, ge dispens från skyddsföreskrifterna under förutsättning att verksamheten/åtgärden inte strider mot bestämmelser i miljöbalken och under förutsättning att detta inte motverkar syftet med vattenskyddet. I samband med sådan prövning kan nämnden föreskriva de särskilda villkor som anses erforderliga för att undvika vattenförorening.

Tillstånd för verksamheter/åtgärder får endast beviljas om syftet med vattenskyddet inte motverkas. Innan dispens eller tillstånd medges skall samråd mellan tillståndsgivande myndighet och vattentäktens huvudman ske, om det inte är uppenbart onödigt.

Skyddsföreskrifterna gäller inom det skyddsområde som markeras på bifogad karta/bilaga 3.

Utöver dessa skyddsföreskrifter gäller övrig lagstiftning. Delar av denna beskrivs i kapitlet "Övriga upplysningar".

2.2 Övergångsregler

§2 ÖVERGÅNGSREGLER

Befintliga verksamheter som är tillståndspliktiga enligt dessa föreskrifter ska senast 2 år efter det att skyddsföreskrifterna vunnit laga kraft ha lämnat in ansökan om tillstånd till miljönämnden. Nya tillståndspliktiga verksamheter skall ha erhållit tillstånd innan verksamheten påbörjas.

I de fall det krävs fysiska åtgärder på befintliga anläggningar, maskiner eller dylikt inom befintlig verksamhet för att uppfylla skyddsföreskrifterna, men inte tillstånd krävs, ska åtgärderna ha genomförts senast 2 år efter att skyddsföreskrifterna trätt i kraft.

2.3 Definitioner

§3 DEFINITIONER

Arbetsfordon är fordon som är avsedda att användas vid verksamhetsutövning, undantaget fordon som är avsedda enbart för personbefordran och är försedda med 9 sittplatser eller färre. Arbetsfordon kan vara traktorer, lastbilar, transportbilar, grävmaskin, vält mm. Även arbetsfordon uppställda för reparation ingår.

Arbetsmaskin är alla andra maskiner som inte är ett fordon och som drivs med flytande bränsle eller innehåller oljor. Det kan vara stationära förbränningsmotorer, transformatorer, elverk etc.

Med **avloppsvatten** avses:

1. spillvatten eller annan flytande orenlighet,
2. vatten som använts som kylning
3. dagvatten, eller
4. vatten som avleds för avvattning av en begravningsplats

Begreppet **bostadsfastighet** inkluderar villatomter samt liknande ytor runt bostadshus på jordbruksfastighet.

Dagvatten definieras som vatten som rinner av från gator, vägar, tak och andra hårdgjorda ytor vid regn eller snösmältning och som inte tränger ner i marken.

Deponering är ett bortskaffningsförfarande som innebär att avfall läggs på en deponi.

I föreliggande föreskrifter definieras **hantering** som en verksamhet eller åtgärd som utgörs av tillverkning, bearbetning, behandling, förpackning, förvaring, transport, användning, omhändertagande, destruktion, konvertering, saluförande, överlåtelse, omlastning och därmed jämförliga förfaranden.

Farligt avfall är det avfall vilket definieras i §4 avfallsförordningen 2001:1063.

Farligt gods är sådant gods som avses i Statens Räddningsverks föreskrifter om transport av farligt gods på väg och i terräng (ADR-S) (SRVFS 2006:7). Som farligt gods räknas inte gods som är avsett för personligt bruk eller hushållsbruk eller för sport och fritid, under förutsättning att åtgärder vidtas som förhindrar att innehållet kommer ut under normala transportförhållanden.

Med **fordon** menas en anordning på hjul, band, medar eller liknande som är inrättad huvudsakligen för färd på marken och inte löper på skenor.

Kemikalier definieras som en kemisk förening/ämne eller en blandning av flera kemiska föreningar/ämnen. De kan vara fasta, flytande eller i gasform.

Kemiska bekämpningsmedel definieras som en kemisk produkt som är avsedd för att förebygga eller motverka att djur, växter eller mikroorganismer, däribland virus, orsakar skada eller olägenhet för människors hälsa eller skada på egendom. Det omfattar växtskyddsmedel som används i huvudsak för att skydda växter och växtprodukter inom jordbruk, skogsbruk och trädgårdsbruk. Begreppet inkluderar således även träskyddsmedel.

Markavvattning innefattar åtgärder som utförs för att avvattna mark, när det inte är fråga om avledande av avloppsvatten, eller som utförs för att sänka eller tappa ur ett vattenområde eller för att skydda mot vatten, när syftet med åtgärden är att varaktigt öka en fastighets lämplighet för något visst ändamål. Skyddsdikning i syfte att hindra att grundvatten stiger i samband med avverkning räknas inte som markavvattning.

Med **mellanlagring** av avfall avses sådan lagring som inte är deponi och som utgör yrkesmässig insamling av lagring av avfall på plats där avfallet inte har uppkommit och där avfallet inte heller ska bortskaffas eller återvinnas.

Med **miljönämnd** avses den nämnd som ska svara för den prövning och tillsyn på miljö- och hälsoskyddsområdet som ankommer på kommunen enligt miljöbalken.

Motordrivet fordon är ett fordon som för framdrivande är försett med motor, dock inte en sådan eldriven rullstol eller sådant eldrivet fordon med en tramp- eller vevanordning som är att anse som cykel.

Med **mängder som normalt förekommer inom ett hushåll** avses hantering av den mängd som motsvaras av enstaka förpackningar av de storlekarna som man som enskild konsument kan köpa i detaljhandeln. Tillfällig förvaring i samband med målning av enskilt bostadshus ingår också i begreppet.

Med **permanent upplag av bark, ved, timmer eller liknande** avses upplag av dessa produkter med en varaktighet på längre än 1 år. Kortare upplagstid är således tillfälliga upplag.

Begreppet **petroleumprodukt** inkluderar petroleumprodukter samt spillolja.

Sekundärt skydd är en anordning som säkerställer att vätskan kan uppfångas vid läckage från förvaringskärl, fordon etc.

Skyddsdikning är dikning i syfte att hindra att grundvatten stiger i samband med/efter avverkning. Vid skyddsdikning anläggs tillfälliga diken, som inte ska underhållas. Skyddsdikningen sänker inte grundvattennivån under nivån innan avverkningen.

Slagg uppstår vid olika typer av metallurgiska reaktioner. Slagg består huvudsakligen av oxider i form av oönskade ämnen och metaller, och metall med alltför hög föroreningshalt, och avskiljs till exempel som masugnsslagg. Slagg kan även uppstå vid oxidation av metall vid smält- och värmningsprocesser. Slagg kallas även de sintrade klumpar av obrännbart material och aska vilka bildas vid förbränning av fasta bränslen (ex. kol och koks).

Tillstånd är ett beslut om att hinder inte föreligger mot att bedriva den verksamhet eller vidta de åtgärder som avses att göras. Tillståndet kan förenas med villkor. Ansökningshandlingar och ytterligare information om att ansöka om tillstånd kan erhållas från tillståndsgivande myndighet. Underlaget för tillståndsprövningen lämnas in av den sökande, varefter ett skriftligt tillstånd lämnas alternativt avslås ansökan.

Begreppet **växtnäringsämnen** omfattar stallgödsel, handelsgödsel, naturgödsel och avloppsslam.

2.4 Vattentäktsson

§4 VATTENTÄKTSZON

Inom vattentäktssonen får endast vattentäktverksamhet bedrivas.

2.5 Primär skyddszon

§5 HANTERING AV PETROLEUMPRODUKTER OCH ANDRA BRANDFARLIGA VÄTSKOR

Hantering av petroleumprodukter och andra brandfarliga vätskor i större volym än 40 liter (samtidig hantering) är förbjuden. Förbudet gäller dock inte för transporter av petroleumprodukter och andra brandfarliga vätskor eller för drivmedel i fordon, arbetsmaskiner och liknande och liknande som är i bruk (dvs. ej skrotfordon).

Förvaringstankar, stationära förbränningsmotorer etc är förbjudna.

§6 HANTERING AV KEMIKALIER OCH KEMISKA BEKÄMPNINGSMEDEL

Hantering, undantaget transport, av kemiska bekämpningsmedel får inte förekomma.

Vid hantering, undantaget transport, av större mängder kemikalier än vad som normalt förekommer inom ett hushåll ska tillstånd sökas hos miljönämnden. Förvaring av kemikalier som kan påverka vatten negativt är förbjuden om det inte sker på tät yta, där eventuellt läckage kan samlas upp.

§7 HANTERING AV VÄXTNÄRINGSÄMNINGEN

Lagring och spridning av växtnäringsämnen får inte förekomma utan tillstånd från miljönämnden. Tillstånd till lagring av växtnäringsämnen får endast ges om lagringsplatsen utformas så att läckage till yt- och grundvatten undviks. Spridning av växtnäringsämnen på tjälad-, vattenmättad- eller översvämmad mark eller spridning utanför växtsäsongen är förbjuden.

§8 SKOGSBRUK OCH MARKAVVATTNING

Annan avverkning än röjning och gallring får inte förekomma utan tillstånd från miljönämnden. För tillfälliga upplag av bark, ved, timmer eller liknande ska tillstånd sökas hos miljönämnden. Permanenta upplag av bark, ved, timmer eller liknande får inte förekomma. Icke-kommersiella upplag, om de ligger under tak eller annan konstruktion till skydd mot nederbörd eller för vedhantering för uppvärmning av bostadshus är undantagna förbud och tillståndsplikt.

Återplantering får inte ske med kemiskt behandlat plantmaterial.

Anläggande av nya diken för ytvatten, täckdiken eller skyddsdiken får inte förekomma utan tillstånd från miljönämnden. Övrig markavvattning är förbjuden. Tillstånd krävs för rensning av befintliga diken om risk för förorening av mark och vatten föreligger.

Maskinell markberedning får inte förekomma utan tillstånd från miljönämnden.

§9 AVLEDNING AV AVLOPPSVATTEN

Det är förbjudet att etablera infiltrationsanläggningar, markbäddar eller andra avloppsanläggningar, med undantag för slutna system. För slutna avloppssystem krävs tillstånd från miljönämnden.

§10 HANTERING AV AVFALL

Deponering eller mellanlagring av avfall eller förorenade massor får inte förekomma.

Lagring av avfall från egen verksamhet är förbjuden om det inte sker på tät yta, där eventuellt läckage/lakvatten kan samlas upp eller i kärl avsedda för kommunal sophämtning av den fraktion som lagras i dem. För lagring av flytande farligt avfall från egen verksamhet gäller dessutom att sekundärt skydd ska finnas.

Hantering av trädgårdsavfall, rena jordmassor eller motsvarande är undantaget från förbudet.

§11 VÄGHÅLLNING

Upplag eller tillverkning av asfalt, oljegrus eller vägsalt får inte ske. Snö härrörande från trafikerade ytor utanför skyddszonen får inte läggas upp. Kemisk halkbekämpning och kemisk dammbekämpning på vägar är förbjuden.

§12 TÄKTVERKSAMHET

Kommersiell sand- och grustäkt, annan kommersiell täktverksamhet eller husbehovstäkt får inte förekomma.

§13 UPPSTÄLLNING OCH SKÖTSEL AV FORDON OCH MASKINER

För motordrivna arbetsfordon och arbetsmaskiner gäller att tankning eller uppställning med varaktighet längre än 8 timmar är förbjuden, om åtgärder inte vidtas för att hindra eventuellt läckage av olja eller andra kemikalier att tränga ner i underliggande mark eller vatten. Sådana åtgärder är till exempel att placera täta dukar med invallningar under uppställda maskiner.

Tvätt av motordrivna fordon är förbjuden.

§14 ENERGIANLÄGGNINGAR

Anläggningar för lagring och/eller utvinning av kyla eller värmeenergi i eller ur berg eller mark får inte anläggas.

§15 ENSKILDA GRUNDVATTENTÄKTER

Brunnar för enskilda grundvattentäkter får inte anläggas.

§16 SCHAKTNINGS- OCH MARKARBETEN

Schaktningsarbeten, till exempel i samband med vägbyggen, eller markarbeten får inte ske utan tillstånd av miljönämnden. Tillstånd krävs dock inte för mindre schaktningsarbeten inom den egna bostadsfastigheten, ledningsarbete samt mindre underhålls-/saneringsarbeten för väg-, VA-, fjärrvärme eller motsvarande.

Slagg, avfall eller produkter som helt eller delvis är tillverkade av återvunnet avfall får inte användas vid mark- och anläggningsarbeten utan tillstånd från miljönämnden.

§17 GRUVBRYTNING

Gruvbrytning och prospektering får inte förekomma.

§18 TRANSPORT AV FARLIGT GODS

Transport av farligt gods är förbjuden undantaget transport till/från fastigheter belägna inom skyddsområdet.

§19 DJURHÅLLNING

Verksamhet med djurhållning får inte förekomma utan tillstånd från miljönämnden.

§20 ANVÄNDNING AV SLÄCKVATTEN

Vid brand av bebyggelse och fordon är användning av släckvatten förbjuden om det föreligger risk för förorening av grundvattnet.

2.6 Sekundär skyddszon

§21 HANTERING AV PETROLEUMPRODUKTER OCH ANDRA BRANDFARLIGA VÄTSKOR

Hantering av petroleumprodukter och andra brandfarliga vätskor i större volym än 250 liter (samtidig hantering) får inte ske utan tillstånd från miljönämnden. Tillstånd krävs dock inte för transporter av petroleumprodukter och andra brandfarliga vätskor eller för drivmedel i fordon, arbetsmaskiner och liknande som är i bruk (dvs. ej skrotfordon).

§22 HANTERING AV KEMIKALIER OCH KEMISKA BEKÄMPNINGSMEDEL

Hantering av kemiska bekämpningsmedel får inte förekomma utan tillstånd från miljönämnden.

Vid hantering av större mängder kemikalier än vad som normalt förekommer inom ett hushåll ska tillstånd sökas hos miljönämnden. Förvaring av kemikalier som kan påverka vatten negativt är förbjuden om det inte sker på tät yta, där eventuellt läckage kan samlas upp.

§23 HANTERING AV VÄXTNÄRINGSÄMNINGEN

Lagring och spridning av växtnäringsämnen får inte förekomma utan tillstånd från miljönämnden. Trädgårdsskötsel med mängder som normalt förekommer inom ett hushåll får dock förekomma. Tillstånd till lagring av växtnäringsämnen får endast ges om lagringsplatsen utformas så att läckage till yt- och grundvatten undviks. Spridning av växtnäringsämnen på tjalad-, vattenmättad- eller översvämmad mark eller spridning utanför växtsäsongen är förbjuden.

§24 SKOGSBRUK OCH MARKAVVATTNING

Permanent upplag av bark, ved, timmer eller liknande, skyddsdikning eller annan avverkning än röjning och gallring får inte förekomma utan tillstånd från miljönämnden. Tillstånd krävs dock inte för icke-kommersiella upplag, om de ligger under tak eller annan konstruktion till skydd mot nederbörd eller för vedhantering för uppvärmning av bostadshus.

Maskinell markberedning får inte förekomma utan tillstånd från miljönämnden.

§25 AVLEDNING AV AVLOPPSVATTEN

Infiltrationsanläggningar, markbäddar, slutna tankar för avloppsvatten eller andra avloppsanläggningar får inte anläggas utan tillstånd från miljönämnden. Anläggningars funktion ska vara acceptabel enligt miljönämndens bedömning. Ändringar i avloppsanläggningars funktion som kan medföra väsentlig ändring av avloppsvattnets mängd eller sammansättning får inte genomföras utan tillstånd från miljönämnden.

§26 HANTERING AV AVFALL

Deponering eller mellanlagring av farligt avfall får inte förekomma.

§27 VÄGHÅLLNING

Upplag eller tillverkning av asfalt, oljegrus eller vägsalt får inte ske. Snö härrörande från trafikerade ytor utanför skydds-zonen får inte läggas upp.

§28 TÄKTVERKSAMHET

Kommersiell sand- och grustäkt, annan kommersiell täktverksamhet eller husbehovstäkt får inte förekomma utan tillstånd från länsstyrelsen.

§29 ENERGIANLÄGGNINGAR

Anläggningar för lagring och/eller utvinning av kyla eller värmeenergi i eller ur berg, mark eller sjöar och vattendrag får inte anläggas utan tillstånd från miljönämnden.

§30 ENSKILDA GRUNDVATTENTÄKTER

Brunnar för enskilda grundvattentäkter får inte anläggas utan tillstånd från miljönämnden.

§31 SCHAKTNINGS- OCH MARKARBETEN

Schaktningsarbeten, till exempel i samband med vägbyggen, eller markarbeten får inte ske utan tillstånd av miljönämnden. Tillstånd krävs dock inte för mindre schaktningsarbeten inom den egna bostadsfastigheten, ledningsarbete samt mindre underhålls-/saneringsarbeten för väg-, VA-, fjärrvärme eller motsvarande.

Slagg, avfall eller produkter som helt eller delvis är tillverkade av återvunnet avfall får inte användas vid mark- och anläggningsarbeten utan tillstånd från miljönämnden.

§32 GRUVBRYTNING

Gruvbrytning och prospektering får inte förekomma.

§33 TRANSPORT AV FARLIGT GODS

Transport av farligt gods är förbjuden undantaget transport till/från fastigheter belägna inom skyddsområdet.

3 Övriga upplysningar

3.1 Beredskap

Uppgifter angående vattenskyddsområdet samt en plan för sanering vid akut föroreningsrisk skall finnas hos Räddningstjänsten. Räddningstjänsten ska även ha uppgifter om kontaktpersoner inom kommunen.

3.2 Anmälan om olyckshändelse

Olyckshändelser, spill eller läckage, som utgör risk för vattenförorening, skall omedelbart anmälas av den som orsakat tillbudet eller fått kännedom om tillbudet. Anmälan skall göras till den kommunala räddningstjänsten tel 112, miljökontoret samt vattentäktens huvudman (Gatukontoret, Jokkmokks kommun).

3.3 Ersättning

Eventuell ersättning för intrång i pågående markanvändning med mera regleras i 31 kap 4 § miljöbalken. Fastighetsägare och innehavare av särskild rätt till fastighet kan ha rätt till ersättning om föreskrift för vattenskyddsområde innebär att pågående markanvändning avsevärt försvåras inom berörd del av fastighet. Detsamma gäller om mark tas i anspråk. Ersättning utgår dock inte för den "förlust" som beror på att förväntningar om ändring i markens användningssätt inte kan infrias på grund av

skyddsföreskrift.

3.4 Påföljd vid överträdelse av skyddsföreskrift

Överträdelse av skyddsbestämmelserna kan medföra ansvar enligt 29 kap 2 § samt 29 kap 2 a § miljöbalken (1998:808).

3.5 Tillsyn

Den kommunala miljönämnden är tillsynsmyndighet för vattenskyddsområdet, eftersom skyddet i föreliggande fall är fastställt av kommunen.

3.6 Övrig lagstiftning

Tillstånd och dispens enligt föreskrifterna i detta beslut fritar inte från prövning enligt annan lagstiftning. Utöver ovanstående föreskrifter gäller bland annat vad som sägs i gällande författningar och Naturvårdsverkets föreskrifter.

3.7 Ny lagstiftning

Ny lagstiftning eller bestämmelser enligt förordningar, som fastställs efter beslutsdatum och som utökar skyldigheterna inom här aktuellt vattenskyddsområde, gäller utöver här meddelade föreskrifter.

3.8 Uppsättning av skyltar, stängsel

Huvudmannen för vattentäkten ska se till att informationsskyltar finns uppsatta på väl synlig plats vid vägar som leder in och igenom vattenskyddsområdet. Skyltningen ska utformas enligt de rekommendationer som givits ut av Naturvårdsverket m.fl. och som finns i foldern "Utmärkning av vattenskyddsområde".

Om skyltar eller stängsel behöver sättas upp enligt dessa föreskrifter får annans mark tas i anspråk för detta. Om frivillig överenskommelse inte kan träffas kan Länsstyrelsen ålägga markägare att upplåta mark för ovan nämnda ändamål.

3.9 Information

Det är lämpligt att huvudmannen regelbundet informerar samtliga fastighetsägare och brukare inom skyddsområdet om här meddelade föreskrifter.

3.10 Hantering av avfall

För hantering av avfall gäller bestämmelser enligt avfallsförordningen SFS 2011:927. Anläggning för återvinning, sortering, behandling eller mellanlagring av avfall eller farligt avfall samt viss uppläggning av massor prövas av länsstyrelsen för tillståndspliktig miljöfarlig verksamhet och miljö & byggnämnden för anmälningspliktig verksamhet. Gränser för anmälningsplikt regleras i miljöprövningsförordningen (2013:251). Vid prövningen skall skyddet av vattentäkten speciellt beaktas och lokaliseringen inom skyddsområdet får endast godkännas om tillräckliga skyddsåtgärder vidtas för att säkerställa att inte mark eller grundvatten förorenas. Alternativa lokaliseringar utanför skyddsområdet skall dock alltid förordas.

3.11 Spridning av kemiska bekämpningsmedel

I Naturvårdsverkets författningssamling, NFS 2015:2 finns föreskrifter om användningen av bekämpningsmedel inom vattenskyddsområde. Kommentarer och anvisningar till hur föreskrifterna ska tillämpas finns i Havs- och vattenmyndighetens vägledning (2016:7) Tillstånd till användning av bekämpningsmedel inom vattenskyddsområde. Dessa regler gäller parallellt med skyddsföreskrifterna.

Vägledningen innehåller en beskrivning av regelverket och myndigheternas ansvarsfördelning, råd och rekommendationer för vilka uppgifter som bör tas in i en ansökan, förslag på utformning av beslut samt lämplig utformning av villkor för att begränsa oavsiktlig spridning.

Föreskrifterna har stöd av förordning om bekämpningsmedel (SFS 2014:425).

3.12 Hantering av brandfarliga vätskor och övriga kemikalier

Vattentäkter måste skyddas mot vätskor som kan förorena dricksvattnet. Brandfarliga vätskor (t ex petroleumprodukter) är mycket besvärliga föroreningar i detta sammanhang. Det räcker t ex med en liter dieselolja för att göra en miljon liter vatten odrickbart. Det medför dock ingen hälsorisk att dricka vattnet vid låga halter, även om det luktar och smakar illa. Oljeföroreningar kan bli kvar under mycket lång tid (flera år) i mark och grundvatten.

Naturvårdsverkets föreskrifter om skydd mot mark- och vattenförorening vid hantering av brandfarliga vätskor och spilloljor (NFS 2017:5) gäller hantering av brandfarliga vätskor (flampunkt som inte överstiger 100°C) eller spillolja i cisterner ovan och i mark som rymmer mer än 1 m³ vätska samt rörledningar och slangledningar som är anslutna till sådana cisterner. Inom vattenskyddsområde gäller föreskrifterna för hantering av mer än 250 liter brandfarliga vätskor eller spillolja.

I föreskrifterna ställs krav på att den som avser att installera en anordning som omfattas av föreskrifterna skall informera tillsynsmyndigheten om detta. Informationen skall göras fyra veckor innan installationen påbörjas eller hanteringen inleds. Krav på kontroller finns i föreskrifter om cisterner och rörledningar för brandfarliga vätskor (MSBFS 2014:5).

I föreskrifterna anges särskilda krav som gäller inom vattenskyddsområden. Cisterner ovan mark ska ha sekundärt skydd i form av invallning. Rörledningar och slangledningar ska vara dubbelmantlade eller ha annat sekundärt skydd. Undantag från kravet gäller dock för cisterner med tillhörande ledningar i pannrum eller motsvarande i bostadshus och som är under regelbunden uppsikt, om inte tillsynsmyndigheten anger annat. Rörledning i byggnad får inte dras i eller under golv, utan ska förläggas väl synlig.

Inom vattentäktzon, primär skyddszon och sekundär skyddszon är det förbjudet att hantera mer än 250 liter brandfarliga vätskor eller spilloljor utan sekundärt skydd. Krav som ställs på det sekundära skyddet anges i föreskrifterna.

Vid påfyllningsrör för cistern inom vattenskyddsområde ska skylt med texten "VATTENSKYDDSOMRÅDE" vara uppsatt. Skylten ska vara väl synlig och av varaktig beskaffenhet. Skylten ska även innehålla följande information: Fastighetsbeteckning, adress, volym, högsta fyllningsflöde och innehåll.

Om vattenskyddsområdets skyddsföreskrifter innehåller strängare krav än föreskrifterna gäller de kraven.

För hantering av kemikalier och/eller petroleumprodukter skall i övrigt iakttas vad som gäller enligt miljöbalken (1998:808) 14 kap angående kemiska produkter, lagen om brandfarliga och explosiva varor (2010:1011), lagen om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor (1999:381) samt förordningen om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor (2015:236).

3.13 Transport av farligt gods

Länsstyrelsen har i särskilt beslut rekommenderat vissa vägar för transport av farligt gods i länet.

Om transporter av farligt gods sker skall det fordon som används uppfylla MSBs krav enligt ADR/ADR-S.

3.14 Avloppsanläggningar

En avloppsanläggning är enligt miljölagstiftningen en miljöfarlig verksamhet. Ägaren av en avloppsanläggning är en verksamhetsutövare i lagens mening. I miljöbalkens

andra kapitel finns de allmänna hänsynsregler som varje verksamhetsutövare är skyldig att iaktta. Reglerna ställer krav på att man ska känna till de risker för miljön och människors hälsa som verksamheten kan tänkas orsaka, att man utför de skyddsanordningar och försiktighetsmått som inte är orimliga för att undvika olägenhet för människors hälsa eller miljön och att man väljer den lämpligaste platsen för verksamheten.

Naturvårdsverket har arbetat fram allmänna råd om små avloppsanordningar för hushållsspillvatten upp till 25 personekvivalenter (pe), NFS 2006:7, samt en tillhörande handbok 2008:3. Där framgår vilka krav som bör ställas enligt de allmänna hänsynsreglerna i kapitel 2 MB vid provning och tillsyn av enskilda avlopp. Inom vattenskyddsområden gäller en s.k. hög skyddsnivå, varför särskilda krav på anläggningen kan ställas av tillsynsmyndigheten.

3.15 Vattenverksamhet

Enligt miljöbalken (1998:808) 11 kapitel krävs tillstånd för vattenverksamhet, med vissa undantag. Med vattenverksamhet avses uppförande, ändring, lagning och utrivning av dammar eller andra anläggningar i vattenområden, fyllning och pållning i vattenområden, bortledning av vatten från eller grävning, sprängning och rensning i vattenområden samt andra åtgärder i vattenområden om åtgärden syftar till att förändra vattnets djup eller läge. Markavvattning får inte heller utföras utan tillstånd. Tillstånd för markavvattning söks vanligen hos länsstyrelsen. Mark- och miljödomstolen prövar tillstånd för markavvattning i fall som framgår av 7 kap 19 eller 20§ lagen (1998:812) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet. Tillstånd till övrig vattenverksamhet söks hos mark- och miljödomstolen. För vissa mindre vattenverksamheter ersätts kravet på tillstånd med att en anmälan till länsstyrelsen ska göras. Verksamheten eller åtgärden får påbörjas tidigast 8 veckor efter att länsstyrelsen har bedömt att anmälan är komplett. Länsstyrelsen kan svara på frågor angående vilka verksamheter som ska anmälas.

3.16 Energianläggningar

Energianläggningar, t ex i form av värmepumpar är en anmälnings- eller tillståndspliktig verksamhet. Anmälan/ansökan lämnas till bygg- och miljönämnden.

3.17 Skogsbruk

Enligt Skogsvårdslagen (SFS 1979:429) och dess följdförfattning SKSFS 1993:2 gäller att ägare till skogsmark är skyldig att anmäla föryngringsavverkning som omfattar minst 0,5 ha till skogsstyrelsen. Anmälan ska göras minst sex veckor innan. I Skogsvårdslagen anges även vilken omfattning en avverkning maximalt får ha för att definieras som röjning/gallring samt vilka övriga bestämmelser som gäller för skogsmark.

Vid annan avverkning än röjning och gallring kan bygg- och miljönämnden i samband med ett eventuellt tillstånd bl a ställa krav på en "skyddsremsa" som ska lämnas ned mot sjöar och vattendrag för att undvika erosion.